

DĚTSKÉ DENÍK SCÉNY

ČÍSLO 1.

SOBOTA - 13. ČERVNA 2009

VÝPRAVA ZA RECITÁTORY

III. KATEGORIE

TEXTOVÁ

PŘÍLOHA

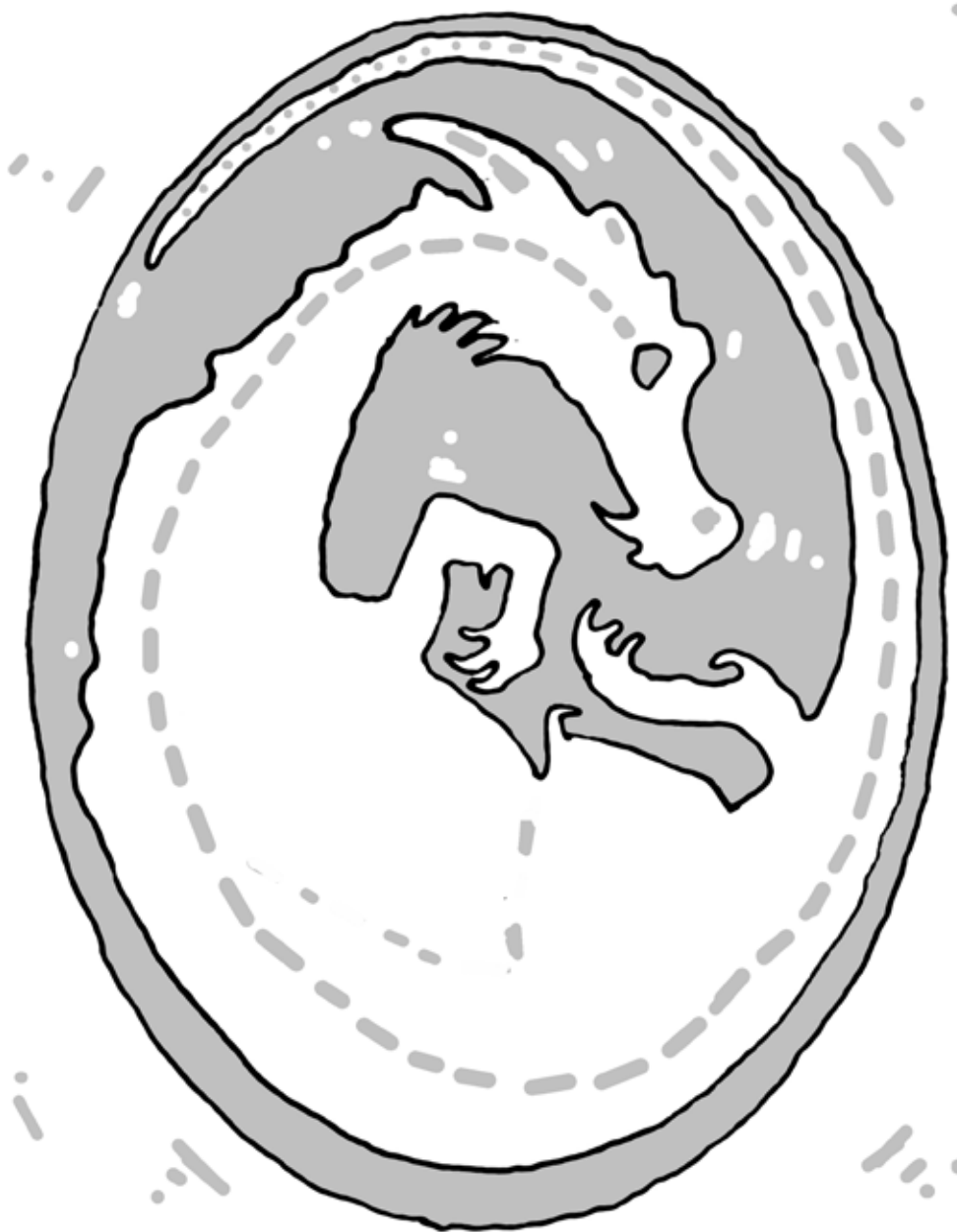
DNES

HRAJÍ

BLAŽKOVÁ

„SMAŽKA“

Letošní Dětská scéna v Trutnově začala nevlídným počasím. Když se redakční auto ve čtvrtek navečer blížilo k Trutnovu, zastihla nás velká bouřka s krupobitím, kterou zakončila dvojité duha v okamžiku, kdy jsme projížděli vsí Dolní Kalná. Několikrát nám připadalo, že duha vyrůstá právě z vozovky přímo pod naším autem. Nezastavili jsme, abychom si vyzvedli kotel plný peněz, který je schován vždy na konci duhy, ale řekli jsme si, že je to dobré znamení. Vyčásilo se během necelé půlhodiny a do Trutnova jsme přijížděli za plného slunečního světla.

Dnes jsem opouštěla aulu České lesnické akademie, znova bylo nebe temně šedé a fialové a opět začalo pršet, ale zvláště. Zpomaleně. Mezi Národním domem a lesnickou školou se rozklenula další dvojité duha. Její oblouk se zvedal nad židovským hřbitovem, kam každý rok vedou mé první kroky Trutnovem.

Došla jsem na náměstí. Drak na radnici se blyštěl, dělníci sestavující pódium na náměstí přestali pracovat a pozorovali duhu stejně užasle jako já. Pršelo už jen drobounce a duha se začala ztrácet. Bylo to dobré znamení. První přehlídkový den končil, v mysli ještě doznívala slova pronesená recitátory a cestou z kopce dolů k Národnímu domu se mi rovnaly v hlavě myšlenky do sluncem projasněné řady.

Iva

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

RADEK MARUŠÁK

Problémy uchopím, potěžkám, změřím a pomalu rozmyslím.

VÝPRAVA ZA LEKTORY RECITÁTORŮ

Cesta za III. kategorií začala na výsluní před lesnickou akademií. Tam si lektorky Iva Šimková a Jana Turbanová svolávaly svoji skupinu k první dílně.

Po cestě na dílnu jsem se vyptávala recitátorů, co od dílny očekávají. Markéta mi prozradila, že se na dílnu těší, protože když byla naposledy v Trutnově, byla dílna super. Já jsem se na dílnu taky těšila a byla jsem zvědavá, co si lektorky vymyslí.

První dílna pro III. kategorii je oříšek, protože je to jen hodina času a recitátoři se v ní mají stihnout seznámit, uvolnit i soustředit před svým vystoupením. Lektorky Iva a Jana se obtížného úkolu zhostily skvěle. Od samého začátku jsem obdivovala jejich schopnost jasně a přehledně strukturovat cvrkot, který při prvním rozdělování recitátorů do dílen nastává. I při dílně se Janě a Ivě dařilo udržovat rovnováhu mezi příjemně uvolněnou a pracovní atmosférou.

Samotná dílna začala v učebně staré lesnické školy chůzí s vnímáním prostoru. Prostoru dost malého na to, že měl pojmut 24 dětí. Recitátoři se ale s nedostatkem prostoru vyrovnali výborně. Cítili partnera, nevráželi do sebe a ještě se z kličkování v malém místnosti těšili. Při prvním zastavení – štronzu – jsme se dozvěděli, že někteří účastníci dílny vstávali o půl šesté. Navzdory tomu byli všichni plní energie a vrhli se do první představovací hry. Chodili při ní velmi rychle po prostoru, na tlesknutí se zastavili a udělali dvojici s tím, kdo jim stál nejbližší. Dvojice pak měly krátký čas do dalšího tlesknutí a snažily se o sobě zjistit co nejvíce informací. Bez rozpaků a bez váhání se recitátoři vyptávali, představovali, měnili si dvojice a znovu se vyptávali. I když museli pospíchat, stíhali si říct mnohem víc, než jen svoje jméno a odkud přijeli. Podařilo se mi odposlechnout například to, že hrají tenis, fotbal, mají rádi fantasy, nemají rádi školu atd. Lektorka Jana hru řídila a lektorka Iva hrála spolu s recitátory.

Obdivovala jsem, jak děti snadno vstupují do kontaktu a povídají si, jako by se znaly už dávno. Moc jsem ale nevěřila, že by si mohl někdo informace získané od ostatních v takovém časovém stresu zapamatovat. Jenže recitátoři si pamatovali všechno – i to, kdo má rád modrou barvu, koho baví biologie, kdo se dívá na televizi jen o víkend a kdo dělá airsoft. Při vyměňování získaných informací v kruhu vládla dobrá nálada, děti se doptávaly na podrobnosti, bavily se společně nad záměnami a chybami a při představování Báry dokonce obohatily fond českých jazykolamů o jazykolam „Barbora z Brna“. Recitátoři se naladili, aktivizovali a vzájemně seznámili. Škoda byla jen to, že se jim zapoměly představit lektorky.

Další cvičení bylo zaměřené na čtení skupiny a na soustředění. Recitátoři stáli v kruhu a měli postupně jeden po druhém bez předchozí domluvy vykročit do kruhu a říct číslo, které bylo právě na řadě, nikdy ale nesmělo vykročit nebo promluvit víc lidí naráz. Cvičení bylo pro tak velkou skupinu, která se málo zná, hodně těžké. Vypadalo to, že se nepodaří, ale účastníci nakonec na cvičení vyzráli. Říkali čísla pěkně po kruhu, takže věděli, kdy na koho přijde řada, a nemohlo dojít ke kolizím. Kromě radosti ze společného vítězství nad cvičením získali recitátoři také pořadí, ve kterém pak odpoledne vystupovali.

Následující cvičení bylo zaměřeno na aktivizaci těla a rozmluvení. Lektorky na to šly přes rychlou chůzi po prostoru, štronzo a jazykolamy. Poslední hra měla být uvolňovací. Děti chodily po prostoru, lektorky zavolaly číslo a ten, komu číslo patřilo, začal „hlasitě omdlévat“. Úkolem skupiny bylo padajícího zachytit. Kdybych nevěděla, že většina hrajících dětí se viděla dnes poprvé, myslela bych si, že se znají několik let. Tak skvěle omdlévací hru hrály.

Recitátoři byli po celou dobu dílny soustředění, pracovali s nasazením, bavili se a vypadalo to, že je těší být spolu.

Po cestě zpět do auly jsem zjistila, že Karolína nemá trému, protože je v pohodě od rána do večera. Karolína mi taky prozradila, že je velice náročná na výběr textu. Aby si text vybrala, musí „mít styl“. Kátí jsem se ptala, proč chtěla recitovat jako první. Je to proto, že si chce vychutnat vystoupení ostatních, a někdy je tak poslouchá, až svůj text zapomene. Jindra, který je tu už po třetí, se těší, že si to tu užije jako recitátor i jako člen souboru. Dílna se mu líbila a byla „hlavně o tom seznamování“.

Markéta

SEDLI JSME SI S...

LEKTORY III. KATEGORIE

S lektorkami dílny III. kategorie Ivou Šimkovou a Janou Turčánkovou, které studují prvním rokem kombinované studium dramatické výchovy na pražské DAMU, jsme se posadili přímo v aule, v hlavním dění včerejšího dne. Chtěli jsme od nich zjistit mnoho informací, a tak jsme se ptali a ptali...

Máte nějakou zkušenost s dětským recitátorem, popř. s vedením dílen recitátorů?

Iva: Já se tedy přiznám, že nemám zkušenost žádnou, a právě proto mě to zajímalo, proto jsem to chtěla vidět, být tady u toho, nasát recitační energii. Jsem úplně uchválena, ale jak už jsem řekla, žádnou zkušenost nemám.

Jana: Já tedy nějakou zkušenost mám s dětským recitátorem. Asi tři roky pracuji na základní umělecké

škole, kde se vyučuje i přednes. Dokonce teď tady mám i jednoho svého žáka, který sem letos postoupil. A byla jsem tu i minulý rok jako pedagog, takže nějakou malou zkušenost mám.

Jak probíhala příprava plánu dílny?

To jsme se domlouvaly buď ve škole nebo přes e-mail – co přivezeme, jak budeme pracovat, co bude obsahem dílen. Ale hodně improvizujeme. Protože prostor je jiný, než jsme si původně představovaly, je více dětí, než jsme si myslely, že bude, takže pak je samozřejmě problém znovu s prostorem, který je najednou ještě menší. Člověk prostě musí i malíčko improvizovat.

Máte tedy alespoň určitou představu, jak budete pracovat s dětmi? Nebo „jen“ čistě improvizujete na místě?

Máme určitou představu jak o činnosti vevnitř, tak i o činnosti venku, protože když je hezké počasí, tak je dobré, když děti netráví celý den v budově. A pokud budeme moc pracovat venku, dílna samozřejmě bude vypadat trochu jinak než vevnitř. Ale chceme také sledovat samotné děti, kam chtějí směřovat, takže naše dílny bychom rády přizpůsobovaly i jejich přáním. Důležitá pro nás bude určitě panující atmosféra a fungování celé skupiny. Zatím máme za sebou jen první dílnu, u které byl trochu problém časové tísně, protože jsme potřebovaly, aby si děti již určily pořadí přednášení, aby si „osahaly“ prostor, vyzkoušely si hlasitost. Musely jsme tedy hodně hlídat čas.

Určovaly jste si jasný cíl, ke kterému byste chtěly ve vašich dílnách dojít?

Určitě by si děti měly odnést nějakou hezkou vzpomínku z Trutnova, neměla by mezi nimi panovat rivalita, měly by se seznámit a třeba si najít mnoho nových přátel...

Tím jste již naznačily mou další otázku, a to, k čemu byste nerady směřovaly, čeho byste nechtěly docílit, čeho se obáváte...

Možná máme obavy z toho, že nebudou chtít pracovat v kolektivu, protože recitace je sólový výstup, a tak se bojíme, že je naše společné hry nebudou bavit. Měly by určitě pochopit, že si v našich dílnách budeme hrát a že v Trutnově už nejde o žádnou soutěž, rivalitu, ale o příjemně strávený společný čas. Někteří recitátoři pravděpodobně chodí do dramatických kroužků, amatérských souborů, takže jsou zvyklí pracovat ve skupinách. Ale možná jsou mezi nimi i přednášeči, kteří nikdy ve skupině nepracovali, takže s tím žádnou zkušenost nemají.

A teď otázka k většímu zamyšlení. Co myslíte, že umění přednesové dává do života všem recitátorům?

Určitě jim pomáhá umět pracovat s textem – pochopit ho, porozumět mu, rozkrýt pointu, umět se pobavit nad tím, co čtou, popř. ho ještě umět předat posluchačům. Druhou věcí také je, že dnešní děti velmi málo čtou. A právě přednes pomáhá „donutit“ děti zajít si do knihovny, půjčit si, popř. koupit si nějakou dobrou knihu. V neposlední řadě určitě recitace pomáhá práci na sobě samém. Ať už mluvíme o osobním růstu, zbavení se ostychu, umění vystupovat před lidmi. Jednoduše, naučit se toto umění vnést mezi lidi.

Do života tedy může přednes dávat velmi hodně. Ale myslíte si, že zrovna recitátorům vaší III. kategorie dává všechna tato pozitiva?

Myslím, že některým dává a některým ne. Vlastně záleží na každém recitátorovi, jestli na sobě v tomto umění pracuje, nebo jestli se jen veze po vlně pohody. Každý recitátor pracuje určitým způsobem. Každý má svůj styl. A pokud ho to těší, je to v pořádku. Určitě se ale hodně věcí, co se týká přednesu, nebo vůbec dětského divadla, v každém člověku zúročí. Třeba i později, ale někdy určitě.

Kdybyste byly drakem, jakou hlavní vlastnost byste měly?

Iva: Já bych byla určitě rozlitaný drak. Takový neposeďa, takový „hnedtubud“.

Jana: Já bych byla určitě taky rozlitaným drakem. Protože když pracující člověk studuje vysokou školu, tak to je jasná věc. Ale určitě bych nežrala princezny. Byla bych hodný drak.

Iva: To já bych žrala...ale ne princezny.

Jana: Iva by žrala prince!

Poté se strhla debata o tom, kdo by co a koho nejvíce žral být drakem, padly návrhy na ovečky, krávy, mladé krásné prince, a tak jsme se raději sebrali a šli jsme něco sežrat sami.

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

NINA MARTÍNKOVÁ

Kdo to je? To jste vy? Super! Mám prostě ráda lidi.

Jonáš

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

IVANA NĚMEČKOVÁ

Jemně okořením, zlehka přičichnu, rádne promnu. Prostě života si užívám.

VÝPRAVA ZA RECITÁTORY
III. KATEGORIE

POETICKÉ PERLENÍ S LEKTORY

Hned v prvních minutách letošní přehlídky Dětská scéna jsem požádala o hromadný rozhovor všechny odborné lektory recitační části. Sešli jsme se v místnosti plné textů recitátorů 3. kategorie, pomůcek na dílny, káv a občerstvení a tato zabydlenost se záhy vloudila i do našeho rozhovoru. Mé předsevzetí udělat v něm pořádek vzalo po chvíli za své, a tak prosím přijmete zkratky v závorkách jen jako orientační značky o tom, kdo nadhodil či rozvinul jakou myšlenku v tomto vzájemném a perlivém toku informací na téma poezie.

Letošní přehlídka Dětská scéna je ve znamení draka. Proto bych vás na začátek našeho společného rozhovoru poprosila, abyste se představili a řekli, jakým drakem byste byli vy, lektori recitační části této přehlídky.

Radek Marušák: Já bych byl čínským drakem, protože u nich je vše o moudrosti.

Nina Martínková: Já bych byla takový lidový, venkovský drak, a to, pokud možno, český.

Ivana Němečková: Já bych byla papírový, protože je volný a veselý.

Jiřina Lhotská: Já bych byla kladrubský drak, protože naše vesnice ho má ve znaku – Sokolové i hasiči. Ale vůbec nevím, jaký je.

Jaroslav Provazník: Strašlivý, devíthlavý drak. Eliška Herdová. (J.P. v pátečním odpoledni zaskakoval za E.H., a jak máte sami možnost vidět, ztotožnil se s ní dokonale.)

Vlasta Gregorová: Já bych byla drak dvouhlavý – jeden pro radost, druhý pro starost.

Děkuji za vaše představení se. Vy všichni se poezií zabýváte poměrně dlouho. Proto bych se vás chtěla zeptat, čím je poezie pro vás osobně. Jaké má místo ve vašem životě?

...Nastalo dlouhé ticho, ve kterém jsem se lekla, co jsem to vlastně položila za otázku...

To jsem vás asi touhle otázkou zarazila...

Protože to je těžká otázka... to se nedá jen tak odpovědět, aby to nevznělo hloupě...

A pak to přišlo! Odpovědi se začaly překrývat, vršit, vzájemně proplétat a doplňovat a tady si můžete přečíst výsledek tohoto poetického perlení:

Jednou z nejjednodušších odpovědí by bylo, že poezie je pro mě možnost, jak uniknout od běžných starostí. (N) Pro mě je někdy báseň jako obraz. (I) A nebo to může být úplně naopak, než říká Nina. Naopak to může být cesta k tomu, v čem člověk žije a nerozumí tomu a přes poezii to nakonec může pochopit. (J)

Já mám takové poselství: Aby se pro poezii nezapomnělo žít a pro život nezapomnělo na poezii. Protože někdy je poezie způsob úniku a někdy zase běžné žití zavírá cesty k tomu, co je hezké. (R) Takovou banalitou je, že poezie je koření života, ale je to prostě ještě něco navíc. (V) My se často snažíme dělat divadlo poezie, takže pro mě jsou to zhuštěné, minimalistické obrázky života, které ve mně probouzejí představivost a život se mi v nich dobře zpracovává a zase se mi to vrací zpátky do něj... stejně si myslím, že je to takhle narychlo těžké říct... (I) Slovo poezie evokuje, že je to něco vážného, ale ona může být taky velká sranda zhuštěná do malinkého prostoru. (J) Nejvíce čtu verše dětem v nejmladším věku a je hrozně zajímavé, jak je to pro ně přirozené, jak díky rytmu v nich vyzní legrace a je jimi stoprocentně spontánně vnímána. (V) A ještě jedna věc je pro mě důležitá – že poezie je i možnost setkat se se zajímavými lidmi, protože sdružuje lidi, kteří podobně dýchají, podobně uvažují o světě, a díky tomu se mohou setkat jinde, než ve všedních starostech. A tahle setkání jsou hodně zajímavá a hodně důležitá – kolem literatury, poezie, vzniká lidský rozměr. (R) Vždycky mě hrozně baví, když najednou objevím verš, ze kterého se něco zablýskne, a je v něm koncentrováno strašně moc věcí. (J). A ještě jedna věc mě moc a moc baví: kolik různých pojmenování, metafor existuje na jednu věc. Každý člověk vnímá jednu věc originálně, osobitě a poezie to ukazuje. (N)

Co vás zajímá na recitaci dětí?

všichni různě přes sebe:

Děti samotné. Osobnosti. To, jak jsou přirození. To, co dokážou. Oni totiž dokážou mnohem víc, než dospělí. I to, že staré texty, které už jsem slyšel mockrát, slyším znova a najednou zjistím, že je v nich ještě něco, co jsem ještě neviděl, protože je najednou vezme do úst někdo, kdo to čte poprvé.

Vidíte v oblasti dětské recitace nějaký vývoj?

N: Zvládají ve větší míře více dovedností. Lačka přednášecských dovedností stoupá.

J: Ale to se týká jen národních přehlídek.

N: Já sleduju i nižší kola přehlídek, a tam je to taky tak. Hlavně, co se týká výběru textů a interpretačních dovedností.

J: Mě docela překvapilo a potěšilo, že to, co se prorokovalo na začátku devadesátých let - že přednes je přežitek a půjde do kytek - není pravda. Můžeme to vidět v těch nejvyšších podobách na národních přehlídkách, ale imponující je i počet dětí, které se hlásí do nejnižších kol.

N: Pořád je důležité bourat zažitě představy o tom, co je dětský přednes. To je asi na nás, protože v nižších kolech se pořád setkávám s problémy.

J: Mě nejvíce štve, že učitelé literatury často zcela ignorují přednes nebo možnosti přednesu. Zevšeobecňuju, ale ve obávám se, že ve větší míře to tak je. A přitom by přednes mohl a měl být logickou součástí literární výchovy a byl by výborným pomocníkem, kdyby to ti lidé uměli dělat.

R: Já mám ještě intenzivní pocit, že se v téhle oblasti otevírají nůžky. Na jedné straně se na vrcholné úrovni setkáváme s vynikajícími výkony – to můžeme vidět i tady, kde jsou recitátoři už poněkolidkaté a mají obrov-

ské zkušenosti a dovednosti – a na druhé máme zkušenost z přehlídek na nižších úrovních, která ukazuje, že na školách je přednes něčím, co bohužel šlo někam stranou. Takže to jsou ty nůžky – na jedné straně šikovná a zkušená účastníci národních přehlídek, na druhé celá řada nezkušených a neznalých recitátorů, často i pedagogů.

J: Ale tohle se už týká pedagogických fakult, které nepřipravují učitele z větší části na přednes vůbec.

N: Učitele českého jazyka a literatury nejsou ze škol připraveni, a pak se to odráží na tom, do čeho třeba děti nutí. Takže pořád je dětský přednes memorování, biflování a jakési drmolění z paměti, ale vedle toho jsou i jiné přístupy a výsledky.

V: Mně připadá, že setkání dětí s poezií je zcela závislé na setkání s lidmi. Že je vlastně úplně fatální, jestli měli ve škole to štěstí, že se setkali s někým, kdo jim otevřel dveře. Mnohdy jde spíše o náhodu, než o podhouby, ze kterého by vše vyrůstalo.

R: Dříve byla leckdy recitace na škole povinná záležitost, získala ráz masovosti a s tím se spojilo mnoho negativního, a teď je to spíše o osobních setkáních a spolupráci mezi čtyřma očima – pedagog jako člověk a dítě jako člověk, což přináší mnohá pozitiva, ale na druhé straně je základna pro recitaci úzká.

V: A když učitel nechce s dětmi dělat poezii, obejde ji a nejde ho k tomu donutit.

N: A většinou to ani neumějí...

I: Ale často k tomu nemají ani dostatek prostoru. Když se podíváte na ZUŠ, tak tam má učitel hodně prostoru k tomu, aby si s dětmi povídal, zatímco učitel na ZŠ má dětí mnohem víc a prostor k osobnímu setkání mnohem menší...

V: Ale pokud učitel chce, prostor k práci s poezií a s dětmi si udělá.

J: Jen je velmi nebezpečné a nepříjemné, když se na přehlídkách učitelé ZUŠ a ZŠ mezi sebou dohadují o tom, kolik kdo má prostoru a jaké má kdo podmínky. Přece by mělo být pro každou školu ctí, že dítě reprezentuje nejen tu ZUŠ, ale i základku. Školy by měly spolupracovat a být rády, když se dítě poezii věnuje, ať už je to tam nebo tam.

R: Co mě docela mrzí, že se rezignuje na práci s poezií, na cestu jejího poznávání... Na to, ukázat dětem, co je pro nás poezií, dát jim ji poznat a nechat je projít si cestou poznání poezie.

J: K tomu možná patří i to, že v posledních letech je hodně vidět recitace prózy daleko víc než poezie.

N: V próze je totiž příběh daleko jasnější a sdělnější, zatímco v poezii ho musejí odkrývat, a to je náročné, zvlášť pokud chceme vyprávět příběhy.

Co byste recitátorům doporučili? Máte nějakou univerzální radu pro recitátora?

N: Obejmout trému.

R: Nechávám doporučení na těch, kteří je znají. Doporučení je tak individuální, že by jim je měl dát ten, kdo je doopravdy zná a komu věří.

J: Aby to, že jsou tady, neznamenalo konec jejich cesty za poezií nebo za přednesem, ale aby šli dál a dalo jim to spíše podněty pro další přednes.

Děkuji velice za chvíli poetického perlení a přeji hodně příjemných setkání s poezií, recitátory i s jejich poučnými a tvořivými pedagogy!

Petra

PTÁME SE LEKTORSKÉHO SBORU RECITÁTORŮ:

Mohli byste nám prosím zrecitovat nějaké své oblíbené čtyřverší?

Jiřina:

Šli po návsi cikáni

Pepík domů uhání

Pepíku, ty hloupý,

tebe ať si koupí,

Ivanku však neprodáme,

protože ji rádi máme.

Radek:

Nevesely, truchlivý

jsou ty kraje vodní;

vpoloutněavpolousvětleminetudenpodni.

(Zapsáno, jak bylo slyšeno - postupné zrychlování textu bylo dáno recitátorovou nedostatečnou výslovností a velmi slabou prací s pauzou.)

Nina:

Kdo za bludičkou jiných čar

kolem mne jdete bez účasti

znát byste měli marný žár

a liché hrdinství mých strastí.

Ivana:

Lidé jsou spokojeni u oltářů televizí.

Chroupají brambůrky a usínají.

Lidé jsou spokojeni.

Lidé jsou spokojeni.

Lidé jsou spokojeni.

Vlasta:

Indiáni, ti se mají.

Celý den si jenom hrají.

Skáčou hopsa hejsasa,

chytají se do lasa.

Jaroslav:

Kraklakvakve? Koranere!

Kvonsirýři - guelira:

Brifsi, brafsi, gutužere:

gasti, dasti, kra...

Lalu lalu lalu lala!

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

IVA ŠIMKOVÁ

Často se snažím o nemožné. Ale jinak holka do nepohody a trochu stydlivý smíšek.

VČERA JSME SI VŠIMLI

VEČERNÍ DÍLNY II. KATEGORIE

Na chvíli jsem zavítal do dílny II. kategorie. Bylo pro mě až překvapující, s jakým zájmem a nadšením mezi sebou recitátoři komunikovali. Dílna probíhá pod vedením Kláry a Báry, které pracovaly s dětmi s dračím klidem. Vznikalo mnoho usměvavých situací. Nejednu z nich zapříčinila (překvapivě – nepřekvapivě) Bári-na slovenština: „A teraz sa otočte všci chrptom k nám!“ ...a děti se k holkám otočily čelem...

V jednu chvíli se všechny děti přesunuly, díky přilepeným cedulkám s názvem nějaké pohádkové postavy, do fantazijního světa. Kdo ví? Třeba se i tam objevil drak. Ale to už netuším, neboť jsem cedulku s kouzelnou postavou na záda nedostal, a tak v jednu chvíli všechny děti zmizely do jiného světa a já, já koukal jako buk v prázdné místnosti, protože jsem netušil, že kouzla opravdu existují.

Jonáš

VČERA JSME SI VŠIMLI

VEČERNÍ DÍLNY IV. KATEGORIE

Podíval jsem se také na okamžik do dílny IV. kategorie. I tady jsem byl velmi příjemně překvapen, s jakou vervou a nadšením se recitátoři hrnuli do her, které Vendula a Jana pro ně připravily. Řekl bych, že celá dílna fungovala s dračí energií. Byla velice svižná a spontánní. A nyní něco k samotné dílně. Jak už to tak bývá, čím starší člověk je, tím absurdnější situace zažívá. A zrovna hry v této dílně byly absurditou plně pohlceny...v dobrém slova smyslu. Vyslechli jsme si příběh s Michaellem Jacksonem, revizor se nám objevil v parku a chtěl po mileneckém páru platné jízdenky za používání parku, policista chtěl občanské průkazy po neandrtálcích v době kamenné. Když jsme se všichni dohromady domluvili, že půjdeme společně na mamuta a uděláme tak velkou hostinu, rozloučili jsme se a šli jsme si každý po svých dračích cestách...

Jonáš

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2009

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

LAKOMÁ BARKA

Nic nesplete člověka tolik jako jméno vesnice. Třeba Hrdlořezy. Kdo se bojí do Hrdlořez kvůli hrdlu, bojí se zcela zbytečně, protože v Hrdlořezích, a to je statisticky dokázáno, hrdla se neřežou o nic víc než kde jinde.

Nebo nedaleko Konstantinových Lázní je vesnice Úterý. Přijďte tam ve středu a jste zase v Úterý. Šest dní v týdnu to jméno lže.

A zrovna tak lhalo jméno vesnice Dejvice, když ještě Dejvice byly vesnice, když z Dejvic do Prahy se chodilo buď Píseckou branou nebo oklikou.

Nejspíš ještě se dalo věřit vesničce nedaleko Dejvic, která se jmenovala Černý Vůl. S ohledem na starostu to bylo jméno pravdivé, i když barvoslepé, neboť starosta byl zrzavý.

Vraťme se však do Dejvic. Řekli byste Dejvice, dej více! Tam se asi lidi přehánějí v rozdávání.

Vůbec ne. Lakotili a hamonili. Škrtili, škudlili a byli krkouni.

Ani ponocného si nedrželi. Nevadilo jim, že nevěděli, jak v noci čas plyne. To prý by byl drahý čas, kdyby měl ponocného uživit! Starosta to rád viděl, protože chodil pytláčit do Královské obory. Když nebyl ponocný, nemusil se bát, že někoho v noci potká. Koně koval kovář tak, že jim přendával podkovicu z pravé zadní na levou přední, tu zase na levou zadní, a tu pak na pravou přední, až byla kobyla bosa.

Nejlakomější držgrešle byla Barka, farářova kuchařka, a to bylo každému známo. Nejenomže schraňovala šlupky od buřtů a šila z nich záclony, nejenomže se do zrcadla nepodívala, aby se neopotřebovalo, ale to byla ona, co tenkrát, když jela do Loun dostavňkem, místo jízdenky chtěla si nechat koleno vrtat, k čemuž nedošlo jen proto, když kočmu to koleno ukázala, raději ji nechal jet zadarmo, než by zneuctil nebozez.

A téhle Barce povídá farář: „Co kdybychom to druhé prase dali...“

„Ani pomyslení...!“

„Počkejte, Barko! Myslil jsem na učitelovic, mají tolik dětí, a nám jeden čuník stačí.“

„Proč mají tolik dětí, to je jejich věc!“

„A co má ten člověk dělat? Z lakoty tu lidé ani děti nemají, a on, aby v té škole měl koho učit, musí být samozásobitel.“

„Tak mu dáme vejslužku, když už musíte rozhazovat, velebný pane.“

„Říkejte si co chcete, dva čuníci pro nás dva je moc,“ chabě trval farář na svém.

Je zajímavé, že přibližně v téže chvíli učitel došel k podobnému závěru: „Já tu mám hladovejch krků jako písťal u varhan a na faře jsou dva vepři a dva lidi.“ Načež se zamračil. Čím víc se mračil, tím usilovněji přemýšlel. Když se mu tvář vyjasnila, vzal do kapsy kladivo a hřeb a že prý se jde nadýchat trochu večerního kyslíku.

Farář míval psa ovčáka, hlídače, ale Barka ho umožila hladem. To se teď učitelovi šiklo. Šel k faře od lesa a nebylo psa, aby štek. Ani prve, ani teď, když se vloudil do chlívka k prasatům. Tomu většinu se zdálo něco pěkného, protože kanilo a občas si zachrochtalo jako piják piva. Menší spalo jako dudek. Když mu učitel přiložil hřeb mezi oči, hnulo ovarem, ale maloučko. Učitel sáh do kapsy pro kladivo a ani se mi nechce podrobně popisovat, jak ten hřeb snadno vjel do prasecí hlavy.

Ráno Barka budila faráře větou: „To menší prase je v troubě!“

Povídá rozespalý farář: „A jak se vám tam celé vešlo?“

„Ježíšmarjá, ne že ho pečú, ale že je kaput!“

To jste je asi hladem umožila, osobo!“ zívá farář a obrátil se ke zdi.

Barka seběhla k učitelovům. Jestli by prý pan učitel neodklidil prasátko, pan farář se dává poroučet. Lhala, aby se zamezilo panice mezi chovateli. Do rána jim na faře jedno zgrejzlo a lidi jsou zlí a ještě by mohli říct, že na faře zatajili červenku nebo co.

„Ale to víte, Barko, s radostí, pro vás všechno!“ Učitel vzal pytel a trakař a šel pro prase, že už ho prý někde zakope.

Toho dne se začalo z učitelovic komína kouřit a kouřit už nepřestalo.

Když se Barka ptala učitelovic Tonka u kašny, co tolik topěj, vždyť ještě nemrzne, Toník dělal, že ji neslyší, a Barka si dobře všimla, že má mastnou bradu. Jak jí cestou na faru voda v putně splouchala, Barka každý třetí krok se zastavila a usedavě přemýšlela, co to učitelovic, ta chamraď setsakramentská, může kuchtit? Tonda má mastnou bradu přece od něčeho mastného. Že by to prase... dyť přece pošlo, ne? Nebo že by nepošlo? Ten učitel nák přeochoťně chtěl vyho-

vět...

Žralo ji to.

Sotva se setmělo, Barka šla courem kolem kostela ke škole. Vpředu se svítí, z komína se kouří, Barka větrí, čmúchá, přece takhle voní vepřová! Teď ji ovanulo zeli, tohle jsou zase škvarky!

Vzala za kliku. Opatrně proklouzla do chodby. Na konci chodby dveře a nad nimi výklenek s oknem pro větrání. Barka se šourá až ke dveřím a poslouchá. No ovšem, tam se debužiruje, asi už je po všem. Talíře, vidličky a nože cinkají do dětských hlasů a smíchu, co zakru jedli? Přišoupla bednu, co stála v rohu, dala na ni škopík, co visel na zdi, a souká se nahoru, aby si to všechno okénkem nad dveřmi zkontrolovala. Přišla o chlup pozdě, učitelová už poklidila se stolu a všechny děti stály v řadě jako čestná rota, od nejstaršího po nejmladší.

Učitel právě uzavíral: „...a pomodlíme se ještě za Barku...“

Barka napjala uši. Přitáhla se výš, stála na škopíku na špičkách jako baletka.

„...aby nebyla tak lakomá,“ povídá nejstarší Žofka a po ní Pepa:

„...aby nebyla tak závistivá!“

„...a tak špinavá...“ vpadl Tomáš.

„...a neučesaná...“ mladší Xaver, a ještě mladší Felix:

„...ne tak ošklivá...“

Bobeš: „...aby nemořila prasátka hladem...“

Růženka: „...a kočičky a...“

Libuše: „a pejsky...“

„...a aby nežrala žízaly,“ uzavřel Tonda s mastnou bradou.

Barka byla vztekem bez sebe. Ty žízaly ji doděly.

Chtěla zahrozit pěstí, leč zapomněla, že zpola stojí na špičkách na škopíčku na bedně a zpola se přidržuje výklenku. Dřív než mohla vychrlit nadávky, svět se pod ní zhortil, škopíček ucul, Barce se zvedly nohy ke stropu, vzala bradou o spodek výklenku, jekla a letěla, jako když žebřík podrazíš, ztuha naznak na dlaždice v chodbě.

Našli ji tam s očima v sloup.

Dětem namluvili, že se Barce udělalo mdlo, a poslali je spát. Jenomže Barčino mdlo trvalo trochu dlouho na to, aby to bylo jenom mdlo.

„To vypadá, že je po ní,“ šeptal ženě učitel.

„Skoč pro faráře.“

„Jo, a jak to všechno vysvělím? Řeknou, že jsme ji zabili, že jsme byli v komplotu kvůli praseti, znáš lidi.“

Učitelová ztratila hlavu a navrhovala manželovi, aby emigrovali, nebo aby zapálili dům, a podobně hlouposti. Učitel ji neposlouchal, vzal pytel po čuníkovi, vecpal do něho Barku, hodil si to všechno přes rameno a šel.

„Kam jdeš, Ládo, Ládičku, tebe chytanou, já už tě neuvidím!“ učitelová se mu věšela na krk.

„Za chvíli jsem tu,“ konejšil ji, „nikomu neotvírejte!“ a spolkla ho tma.

Nevěděl přesně, co s Barkou. Chtěl ji posadit ke kašně, ale Bureš se potácel z hospody, a jen taktak se nestřetli. Také se zabýval nápadem, že by ji vynes na zvonici a tam by ji pak našli a řeklo by se, že vybírala holubí vejce, to se o ní vědělo, a že ji zvon vzal do lebky. Už zahýbal ke zvonici, když si vzpomněl na Kubáta.

Kubát pro halír byl schopnej hnát blechu přes strniště. Noc co noc chodil hlídat do stodoly obilí, aby mu je někdo nevykrad, ale sotva se usadil ve stodole, už ho popad strach, že by ho mohli vykrást v chalupě, a letěl hlídat domů. Když tak probíhal celou noc, ve dne spal. Říkal, že ušetří, že být ve dne vzhůru se při té drahotě nevyplatí.

Učitel počkal, až Kubát přeběhl ze stodoly do chalupy. Potom mu posadil Barku na hromadu zrní, dal jí do ruky lopatu, aby se nekácela, a za chvílenku byl doma.

Kubát hlídá v chalupě. Asi za půl hodinky ho popadne obvyklý strach o zrní a letí do stodoly. A vida ho! Nachytl zloděje s lopatou, zrovna jak se chystá okrást ubožáka! I ty prevíte! I ty padouchu! Kubát vzal cep a BÁC, BÁC! Zloděj se skácel.

„Ani se nehni!“

To se ví, že se ani nehnul. Totiž nehnula. Kubát poznal, teprve až rozškrt sirku, že to není zloděj, nýbrž ta zlodějka, a to farská Barka.

„Ženská, co vás to napadlo?“

Barka ani muk.

„Ženská, hej, hej, hej!“ to už s ní notně třás. „Snad jsem vás... propánakrále, Barko!“

Barka ani muk.

Teď sedí oba ve stodole, koukají na sebe, jenže Barka Kubáta nevidí.

Kubát je z toho zoufalý. Kam ji dát? Najdou ji u mne a řeknou, že jsem ji z lakoty utlouk, znáte lidi! Co s ní?

Ze všech nápadů se mu zalíbil jeden velice škodolibý. Vzpomněl si, že učitel nezamyká a že by mu mohl Barku donést do školy a posadit ji do lavice. To se bude učitel divit, že má o žákyni víc.

Zase se ocitla Barka v pytli, zase se nesla nocí. Jak si chtěl Kubát nadejít kaštanovou alejí směrem ke Královské oboře, byl by málem vrazil do chlapa, který přicházel od obory. I on nesl pytel na zádech. Když spatřil Kubáta, zařval, pustil pytel a odskočil do tmy. Kubát zrovna tak.

Teď stojí oba chlapi za kaštanem, jeden druhého pro tmu nevidí, a mezi nimi na silnici dva pytle. Čekají, co se bude dít. A ono nic. Čekají, až konečně ten jeden, byl to Kubát, to riskne. Skočí, popadne pytel a upaluje pryč. Ten druhý to vidí, oddechne si, zvedne pytel a také upaluje.

Je to starosta z Dejvic. Byl si zapytlačit v Královské oboře a nese domů statného koloucha. Jenže je v tom přece jenom malý háček. Starosta nese pytel, to je pravda, ale je to pytel, který upustil Kubát, zatímco Kubát utek s pytlem, ve kterém byl starostův kolouch.

Tak se stalo, že Kubát potmě posadil učitelovi do školní lavice místo Barky koloucha, zrovna když starosta vcházel doma do kuchyně a povídá ženě: „Jen se koukni, co jsem dneska ulovil!“

Nás nemůže překvapit, že z pytle se vykutálela farská Barka, víme přece proč. Ale starostová to nevěděla, a když spatřila, jak se Barka kutálí, zajala ji mdloba a praštila sebou.

Teď tu obě ležely vedle sebe jako dva špalky. Starosta, bývalý dragoun, už něco v životě zažil. Celkem klidně popadl vědro s vodou a vychrst ji na starostovou. Samosebou že Barku přitom také polil.

Starostová si sedla, Barka si sedla, starostová vstává, Barka vstává. Starostová ječí, Barka se nezdržuje a hurá ze dveří do tmy.

Ráno, než se začalo učit, našel učitel ve třídě koloucha. Seděl v první lavici. Chvilí si lámal hlavu, jak a co, ale pak si řekl, že kdo se moc ptá, moc se dozví a koloucha zavěsil do komory, aby zvěřina uzrála. Jen to udělá, volá ho před školu Kubát. Jestli prej v noci nic neslyšel, jako učitel. Ne, neslyšel. A Kubát slyšel? Ne, taky neslyšel. Tak proč se ptá? Inu jen tak.

Začali zvonit na ranní a farář, přesný jako poštovní panáček, zahybá od fary. Spatří Kubáta s učitelem, přidá do kroku a volá:

„Jestlipak to už víte o naší Barce?“

V učiteli i Kubátovi hrklo. V každém zvlášť.

„Představte si,“ oznamoval velebníček, „představte si, že se jí přes noc na hlavě vyrazily dvě boule!“

„To ji něco poštípalo?“ zkoušel učitel.

„To jsou boule jako od cepu. Měla prý zlý sen, a jak se v posteli přehazovala, spad na ni cínový svícen. Hlava ji bolí jako střep!“

„A co říká doktor?“ s úlevou se ptal Kubát.

„Kdo by utrácel za doktora! Ona se s pomocí boží z toho vylíže!“

„I bez pomoci boží,“ chtěl říct učitel, ale neřekl.

Farář se v dále zmenšoval a Kubát s učitelem se za ním mlčky dívali. Od Prahy foukal studený vítr, nad krajem visela špinavá peřina plná sněhu. Kubáta zastudila sólo vložka v tylu a zív. Mrkl na nebe a pomalu šel domů. Učitel ještě chvilku lelkoval, než vešel do školy přiložit do kamen.

Vložek přibývalo, v Dejvicích začal nový den.

A tím to vlastně končí. Jestli jste doufali, že Barka se napravila a přestala lakotit, že učitele tlačilo v žaludku i ve svědomí ukradené prase, že Kubát dostal rozum, důstojný pán že našel důstojnost, že Dejvice si odhlasovaly změnu jména na Hamonín, to jste raději měli přečíst nějakou pohádku, a ne tuto pravdivou příhodu.

Jan Werich: Fimfárum (Albatros, Praha 1992)

SMUTNÝ PŘÍBĚH ADMIRÁLA PIVOBŘICHA

Dlouho seděli na trávě. Slunce svítilo a přinášelo únavu. Pan Hú by o tom byl něco řekl, ale nemohl, protože měl ústa plná chleba. Admirál, jak se zdálo, už vypil celou láhev piva. Tak se pan Hú spokojil jen s tím, že pozoroval trávník a mravence, který vlekl velkou borovou jehličku. Černá kočka se neslyšně propíčila kolem. Listy náhle zašustily, jak se do nich opřel vítr. Ticho téměř zvonilo. Panu Hú se zdálo, že všichni na něco čekají.

Admirál Pivobřich si povzdychl a zamyslel se. Osušil si oči. Vypadalo to, jako by z toho velkého člověka spadla na zem dešťová sprška. Mikkovi to připadalo přinejmenším podivné. Tak velcí a silní muži přece nepláčou. Ale tenhle opravdu plakal.

- Promiňte, řekl admirál Pivobřich a osušil si slzy.

- Nemohu za to. Vždycky, když přijedu na ostrov Šťastlivců, je mi do breku. Protože já tady nemohu být skutečně šťastný.

Pak se odmlčel. Ostatní byli také zticha. Pan Hú i nadále ze sebe nemohl dostat ani slovo a Mikko byl potichu jen tak. Někdy to tak bylo moudřejší. Admirál si zase povzdychl. Konečně se Mikko zeptal:

- Proč? Zdálo se mu totiž, že admirál má něco na srdci.

Admirál si odkašlal. - Ano, přátelé, uhodli jste. Stala se mi jednou příhoda, která mě navždy vyhnala z ostrova Šťastlivců. Ačkoli sem stále občas dojíždím, nic není tak jako dřív. Protože ona je pryč, ona, jejíž jméno nese moje loď. Emma. Už mě více neutěšuje po večerech, už mě neukládá k spánku, když jsem unavený, už mi nelátá ponožky a neutírá mi nos. Už mi nedělá palačinky.

Admirál se znovu rozvzlykal. Podzimmně zbarvené stvoření slétlo vedle admirála a zůstalo u něho, jako by ho chtělo utěšit. A admirál ho chytil a opřel si hlavu o jeho bok.

- Můj drahý jediný poupašku, řekl. Ty přece víš, o čem je řeč. Ale tihle cizinci to nevědí. Snad bych jim svůj příběh měl vypravovat. Snad potom pochopí, co zlomilo srdce tak velkého muže a co ho přinutilo, aby žal utápěl v pivu. Poslouchejte tedy, co vám bude vyprávět muž, který se bez jídla a pití sedmkrát přeplavil přes sedm moří a který holýma rukama zápasil s tygry, obřími pavíány, jedovatými hady, nosorožci, žraloky a krysami, dokud se všechno neproměnilo v oheň a krev a život se nestal nejděvočejším z divokých. Poslouchejte, vy nevědomí hříbci. Poslouchejte a přidržujte se lavice, abyste hrůzou nevytlétli do povětří, protože můj příběh bude hrůzostrašný.

Admirál Pivobřich si vyždímal do úst poslední kapky piva, podíval se lstivě na pana Hú a na Mikka, kteří se zjevně už začali bát a trochu se třásli. Toto zjištění ho uklidnilo. Udělal si pohodlí a ještě jednou si odkašlal.

- Byla temná noc, vyprávěl admirál Pivobřich a snížil hlas. - Seděl jsem s Emmou v kajutě. Loď brázdila oceán. Najednou se ozval strašlivý rámus. A zároveň se celá loď mocně zakymácela. Vyrázil jsem ven. A uhodnete, co jsem uviděl? Dovedete si to vůbec představit?

- Velrybu, navrhl Mikko.

- Pch. Nepřerušuj mě. Uprostřed Žlutého moře se zničehonic objevil velký kamenný ostrov a ty kameny se třpytily, jako by to byly diamanty.

Panu Hú se chtělo spát, a tak se pohodlně natáhl. Naštěstí si toho ostatní nepovšimli.

- Diamanty, zazařily Mikkovi oči.

- Ty byly! Celý ostrov byl plný diamantů, velkých jako poschoďové domy. Naše loď do něj narazila. Ale mě jen tak něco nerozhází, a tak jsem vyskočil na břeh. Najednou se z prostředka diamantového ostrova znovu ozval hrozný rámus. Co myslíte, že jsem udělal?

- Dal ses na útěk, hádal Mikko.

- Na útěk? U všech mořských koníků! Já! To je urážka. Vydal jsem se samozřejmě za zvukem a tiskl jsem v jedné ruce svůj dobrý prut a ve druhé mušketu. Pan Hú zaslechl závojem spánku slovo mušketa a snažil se vzpomenout, co to je. Muške-ta? Pan Hú neznal jinou mušku než tu, která mu občas lezla po okně, a jiná ho nezajímala. Bylo příjemné moci si zase jednou zdřímnout ve dne. Pan Hú klímal dál.

- Když jsem přišel blíž, uviděl jsem, že uprostřed diamantového ostrova je ohromný kráter, z něhož šlehají plameny. Nahlédl jsem do něj a co jsem uviděl? Uhodli byste to?

- Ocelárenskou vysokou pec, navrhl Mikko. Admirál Pivobřich divže nevybuchl, jeho výraz byl napjatý jako jeho kalhoty kolem břicha.

- Ne, v ohni skákaly desítky takovýchto poupašek a vydávaly hrozné zvuky. Chopil jsem se své muškety a rozhodl jsem se neprodat svou kůži lacino.

PŘÍLOHA DENÍKU DĚTSKÉ SCÉNY 2009

TEXTOVÉ PŘEDLOHY K SOBOTNÍM PŘEDSTAVENÍM

Pan Hú se probudil. Admirál už zase vykřikoval. Byl by z něho mohl být dobrý podomní obchodník. Pan Hú znovu usnul.

- Právě když jsem byl skoro u nich, abych se s nimi vypořádal, uklouzl jsem a poranil jsem si kotník. Nemohl jsem udělat pořádně ani krok. A v tu chvíli, ach při hlavách všech mých předků, jsem uviděl Emmu, svou drahou Emmu, jak se blíží k okraji kráteru. Jistě mě přišla hledat a ani si nevšimla, jaké jí hrozí nebezpečí. Snažil jsem se ji varovat, ale nadarmo, protože poupašci dělali takový rámus, že nebylo nic jiného slyšet Emma kráčela přímo k nim. A já, já jsem nemohl udělat ani krok, abych ji zachránil. A uhodnete, co se stalo pak?

- Emma je přemohla levou rukou a potom tě odnesla zpět na loď, řekl Mikko.

Admirál Pivobřich se rozhodl, že bude muset toho prostořekého kluka, který neví, jak se mají poslouchat hrůzostrašné příběhy, trochu vytestovat. Ale zatím si předsevzal, že zachová klid. Toužebně pohlédl na svou láhev od piva. Ale co je prázdné, to je prázdné.

- Když mi přineseš něco na svažení hrdla, tak dopovím příběh do konce. Teď už mi neslouží hlas.

Mikko vyskočil, doběhl za strom chlebovníku, vzal plnou láhev piva a přinesl ji admirálovi. Ten se dlouze napil, vzdychl, otřel si ústa a zeptal se zmateně:

- Kde jsi to vzal?

- Tamhle, řekl Mikko. Ale neřekl, že za stromem jsou desítky plných lahví piva, které tam ukrývá admirál na zlé časy. Admirál si znovu dlouze zavdal a pak se rozhořčeně podíval na pana Hú. Tisíc hromů, pan Pú tvrdě spal, a to v nejnapínavějším místě vyprávění. Admirál do něho strčil silněji, než měl v úmyslu, a pan Hú vyskočil. Zdálo se mu, že je loď, která ztroskotala na útesu. Začala se potápět, voda stoupala už až k ústům ... - Pomoc, vykřikl pan Hú ústy plnými vody, až pochopil, že ho zase jednou postříkal rozstříkovač. Pan Hú seděl sklesle na trávníku a strásal kapky z klobouku. Admirál zakašlal.

- Tak, kde jsem to jen přestal... vskutku ... ti ukřižování poupašci se Emmy zmocnili. Čert aby to vzal! Zmizela s nimi přímo do hlubin kráteru mezi plameny. Poslední, co jsem z ní spatřil, byla její modrá plátěná sukně. Nedovedete si představit tu bolest, která mě začala rozežírat.

- A to je všechno? zeptal se Mikko.

Admirál zatřásl láhví od piva a rozhodl se, že kluka neuhodí. Koneckonců přinesl mu pivo.

- Všechno, vyštěkl admirál. - Ten pohled mi způsobil takové utrpení, že jsem omdlel. A když jsem se probral, zjistil jsem, že jsem ve své posteli na lodi Emmě a že se o mě stará tehle prapodivný poupašek. A musím říct, že o mě pečoval dobře. Velmi jsem si ho oblíbil. Jmenuje se Víra. Umí uvařit kaši.

Poupašek se přitiskl admirálovi k břichu a ten ho něžně poplácal. Panu Hú to připadalo všechno velmi povědomé. Dědeček kdysi vyprávěl cosi... o čemsi..., ale o čem? No, snad si někdy vzpomenu.

- A nikdy se Emma nenašla? zeptal se Mikko.

- Ne, řekl admirál Pivobřich a znovu měl pláč na krajíčku. - Ačkoli jsem ji hledal všude. Nakonec jsem se vzdal hledání a zakotvil jsem svou loď tady poblíž ostrova šťastlivců, abych v klidu strávil dny svého stáří. Ale naděje jsem se ještě nevzdal. Emmu pohltila hlubina, a proto bych se jen potřeboval dostat nějak pod zem, abych ji mohl hledat. Jsem si jist, že je stále ještě naživu a že tam na mě čeká. Moje Emma je věrná žena, na to můžete vzít jed. Kdyby o tom někdo pochyboval, vyzývám ho na souboj. Muže si vybrat zbraně.

Admirál Pivobřich pohlédl vyzývavě na pana Hú a na Mikka. Ne, ani jeden neměl zájem. Věřili každému jeho slovu.

- Pod zemí, zašeptal Mikko. Pod zem se přece nikdo nemůže dostat.

- Já mohu, řekl admirál Pivobřich velkoryse.

- Vždyť se létá i na Měsíc. Proč by mělo být obtížnější dostat se pod zem? Pch! je to docela snadné. Myšlenky pana Hú, které zmateně poletovaly jako hejno vrabců, se najednou uspořádaly v jednoho velkého ptáka. Teď si vzpomněl. Všechno bylo jednoduché. Přišel na to už v dětství. Dědeček měl kouzelnou máselnici, kouzelnou máselnici se dalo prolézt do podzemní říše, v podzemní říši bydleli ti ptakolidé, které admirál nazýval poupašky, a ti tedy věznili Emmu. Vydají se pod zem, rozhodl pan Hú. Osvobodí Emmu a admirál už nebude muset pít pivo. Pan Hú pozoroval s odporem admirálovo srkání. Je to jasné, do podzemí, nebo nikam. Admirálovi se pak uleví, zhubne, přestane stříkat na pana Hú vodu, napínat plachty, a především nebude křičet. A nebude ho také nutit veslovat. Pan Hú se zaradoval. Jenom si nepamatoval, jak kouzelná máselnice funguje. Kromě toho mu dědeček přísně zakázal třeba se k ní jen přiblížit, ale to nic. Nějaká cesta se vždycky najde.

Admirál Pivobřich se zamyšleně díval na své posluchače. Příběh na ně rozhodně

zapůsobil. Věřili mu! Mezitím přišly dvě další děti, které se připlížily mezi stroby, aby mohly poslouchat. Samozřejmě, protože já jsem tak skvělý vypravěč, pomyslel si admirál Pivobřich. Brzy se moje sláva rozšíří po celém kraji a všichni si mě budou vážit a budou mě zvat k sobě a budou mi nabízet pivo, jen abych jim ten příběh znovu vyprávěl. Možná že by mi dali i pivo, a možná že bych se stal slavným. Tak bych žil až do konce života v klidu na své lodi, tady ve stínu stromů. Ani mě nenapadne vydávat se do podzemí. Co bych tam ve tmě a vlhku vlastně dělal? Já jsem pánem širých moří.

- Co to bylo za příběh? zeptala se Mikka malá holčička. Byla to Rimma, která se k nim tiše připlížila. Za ní přišel Timppa a nesl s sebou vánoční kalendář*. Do Vánoc zbývají už jen čtyři měsíce, říkal si Timppa, a je lepší být připraven, abych mohl hned začátkem prosince otevřít první okénko na kalendáři. Timppovi bylo právě šest let.

- Tohle je admirál Pivobřich, představil ho Mikko,

- a tohle je Rimma. A, ano, tohle je Timppa. Admirál přišel o svou milovanou Emmu, když ji poupašci zatáhli do podzemí. A on by ji rád odtamtud vysvobodil.

Jsou tam diamanty. A jistě i jiné poklady. Rubíny a smaragdy. Lékořice. Hory zmrzlíny. A strašní a příšerní poupaškové. Admirál jenom neví, jak se do podzemí dostat. Cožpak mu nikdo nemůže pomoci? Co bychom jenom vymysleli?

- Vykopáme díru do země, navrhl Timppa a uvažoval přitom, jaký obrázek bude asi v prvním okénku jeho kalendáře. Nejspíš zajíc. Nebo svíčka.

- Najdeme nějakou jeskyni, řekla Rimma. Ale tam bych nešla ani zanic. Jsou tam pavouci a jiná havěť.

- Právě, řekl admirál Pivobřich smutně. - Není mi pomoci. Do podzemí nevede žádná cesta. Musím zůstat tady a dál pít pivo. Není to hrozné? A admirál Pivobřich dál předstíral pláč.

Obloha se zatáhla a ostré stíny stromu se v podvečerním šeru změkčily a nakonec se slily dohromady. Dětem začala být zima a i admirál Pivobřich zívá nahlas. Den se vydařil. Na zítra je třeba vymyslet další, stejně dobrý příběh. Tohle šlo s dětmi jako po másle. I ten divný pan Sú nevycházel z údivu. Třeba ta jeho kouzla byla jenom nedopatření. Nevypadá jinak nijak výjimečně, alespoň ne v porovnání se mnou. Já jsem ze všech největší a nejkrásnější, říkal si admirál Pivobřich.

Tehdy zaslechl u svých nohou jasný a tichý hovor. Nejprve admirál Pivobřich zcela nachápal, co pan Hú povídá, ale čím déle poslouchal, tím byl vyděšenější. Protože pan Hú mluvil o nějaké kouzelné máselnici, o výpravě do podzemí, kam by se všichni vydali vysvobodit Emmu, o ptakolidech a čert ví, o čem ještě. Děti vypadaly nadšeně. Ne, naštěstí to není možné. Ten člověk si vymýšlí horší pohádky než já, pomyslel si admirál Pivobřich, snaží se mě porazit mými vlastními zbraněmi. Kdopak by se dnes dostal pod zem bez rýpadla; prášil jeden, to jsou samé výmysly!

A i kdyby se dostal, tak by tam nebyla žádná Emma, ani ptakolidé, nebo poupašci. To věděl admirál Pivobřich určitě. Poupaška koupil v Provoo v přístavu za láhev piva a Emmě jednou došla trpělivost s jeho podivinstvím, odjela ke své matce a už se nikdy nevrátila. Takže ať si říká pan Hú cokoli, nemůže najít Emmu v podzemí, ale v Savonlinně, a tam on naštěstí netrefí.

Pan Hú, který přirozeně nevěděl, nač admirál myslí, se postavil. Věděl, že v nouzi najdeš přítele, a teď byla nouze. Bylo jeho povinností pomoci. I děti to chtěly a on by děti už nikdy nezklamal, když ho žádaly o pomoc, to přece slíbil. Proto trochu pohodil hlavou, kterou ještě tížily zbytky snu, a řekl:

- Pojdme do mé chaloupky. Za chvíli si vzpomenu, co mě dědeček naučil. A slibte všichni, že admirálu Pivobřichovi pomůžete. Je to teď náš přítel.

Pan Hú se na děti vyzývavě podíval.

Děti to slíbily s radostí.

A než se Pivobřich nadál, vydali se k chaloupce pana Hú a zděšením zesláblého admirála vedli mezi sebou.

* Podle toho, kolik je na něm neotevřených okének, děti počítají za kolik dní přijdou Vánoce.

Hannu Mäkelä: Pan Hú (Albatros, Praha 1983)

OSTROV PRO ŠEST TISÍC BUDÍKŮ

Představte si malého modrého budíka, který ještě nikdy nebudil a nemůže se dočkat. Nemyslí na nic jiného než na zvonění, je to přirozené, má toho plnou hlavu a ptá se kdekoho, jaké to je.

Konečně si ho koupí jeden pán a natáhne ho přesně na šest hodin. To si můžete myslet, budík nespí celou noc, je jako u vyjevení, počítá minuty a představuje si tu nádhru, až spustí.

Musím budit přesně, říká si a těší ho, že uvažuje jako dospělý budík.

A už je pět hodin, už je tady za pět minut šest, ještě chvilku, budík řekne teď odkašle si a zvoní.

A zvoní jako patnáct budíků, zvoní jako golfský proud, čtyři plachetnice, devět skřivánek a čtvrt kila mraženého ovoce dohromady a je to opravdu nádhra, protože má mladý hlas, odvalu a nadšené srdce.

Ale co byste tomu řekli, najednou dostane pohlavek větší než mísa na salát.

Je z toho celý pryč, má po radosti a jak by ne, pohlavek je pohlavek, koho by to těšilo, celý den o tom přemýšlí, obrací to v hlavě, nakonec si řekne, nejspíš jsem nebudil tak docela přesně, lidé si na přesnost potrpí, a umíní si, že bude přesnější.

A vážně, v noci je celý nervózní, ráno úzkostí ani nedýchá a budí tak přesně, že přesněji to není vůbec myslitelné.

Ale co byste tomu řekli, dostane pohlavek jako houpací křeslo.

Co to má jenom znamenat, myslí si budík, je z toho celý nesvůj, ale začíná ho to zajímat a nelze se mu divit, chce mít v té věci jasno, hrozně rád budí, dal by za to nevím co, ale pohlavky mu to kazí, a tak uvažuje a říká si:

S přesností to nesmím přehánět, pán si chce pospat, co je na tom špatného, má na to právo, budu budit o čtvrt hodiny později, a ráno budí ve čtvrt na sedm.

Ale co byste tomu řekli, dostane pohlavek jako stánek se zeleninou.

Aha, říká si budík, když budím přesně, dostanu pohlavek, když budím později, dostanu pohlavek, budu budit o něco dřív, ten pán je ranní ptáče, nevyznám se v lidech, a ráno zvoní ve tři čtvrtě na šest.

Ale co byste tomu řekli, dostane pohlavek jako sousoší dvou badatelů.

To už se budíka zmocňuje zoufalství, je mu do pláče a ze zvonění má strach. A protože se ho zmocňuje zoufalství, případně lehce na zoufalou myšlenku a rozhodne se nezvonit vůbec.

A opravdu, ráno ani nepípne, mlčí a čeká a podívejme se, nic se neděje, je klid a budík cítí, že mu spadl kámen ze srdce, a myslí si, konečně jsem na to přišel, a mne si spokojeně ručičky, ale v půl deváté dostane z ničeho nic pohlavek jako ledoborec s třemi komíny.

To víte, že toho má tak akorát, sebere se a jde po špičkách ven, jde se zkrátka podívat, je-li ještě někde na světě, takhle nešťastný budík, který rád budí, který toho má plnou hlavu a je bit, ať zvoní, nebo ne.

A vidíte, má štěstí, potká budíka, který vypadá jako on sám, má ciferník a ručičky, jenomže je celý červený.

Tak co, jak se ti budí, ptá se náš budík, který je celý modrý.

Ale, řekne červený budík, když budím přesně, dostanu pohlavek, když budím později, dostanu pohlavek, když budím dřív, dostanu pohlavek, a když nebudím vůbec, dostanu pohlavek jako ledoborec s třemi komíny.

Jak se zdá, řekne modrý budík, jsme na tom všichni stejně, svoláme budíky a poradíme se. A svolají všechny budíky na noc do parku.

A už je tady noc, na nebi svítí hvězdy, v parku je ciferník na ciferníku, šest tisíc budíků čeká, co bude, a tikání je slyšet až na náměstí.

Když se všechny budíky sejdou, řekne modrý budík: Přestaňte tikat, ať slyšíte, co řeknu. A budíky přestanou tikat, poslouchají, co řekne modrý budík, a modrý budík řekne:

Budící! Rádi budíme, co je na tom špatného, jsme přece budící. Nenecháme se pohlavkovat pro nic a za nic.

Tak jest, volají budící, máme toho plná ozubená kolečka.

Budící, řekne modrý budík, máme krásné poslání, kdo jednou zvonil, ví, že na světě není nic krásnějšího. Ale ty pohlavky to kazí. Navrhují odejít někam, kde budeme budit bez pohlavků.

Jdeme, volali budící, jaképak řeči.

A dají se do tikání a jdou a jdou, až dojdou k modrému moři, sednou na loď a plují, až doplují k ostrovu, který je právě tak pro šest tisíc budíků.

Budící, řekne modrý budík, toto je naše zaslíbená země, tady můžeme budit od

rána do večera a nikoho nevzbudíme.

A budící jsou dojatí, volají sláva, dají se do zvonění a zvoní bez přestání, zvoní, jak se komu zachce, takže je tu náhle, uprostřed modrého moře, malý stříbrně zvonící ostrov a je to nádherné, co vám mám povídat, je to jako mnoho golfských proudů, hejna skřivánek a plachetnic a plno mraženého ovoce dohromady.

Miloš Macourek: Láska a dělové koule (Československý spisovatel, Praha 1989)

NA NÁVŠTĚVĚ U...

SEMINÁŘE E

Po skončení přednesu recitátorů III. kategorie a dobré večeri se v místnosti staré lesnické školy sešli účastníci semináře E spolu s rodiči a doprovodem recitátorů II. a IV. kategorie.

Byli plni dojmů, ale než se pustili do povídání o jednotlivých výkonech, nechala je lektorka Jana Křenková rozvíčet a rozdýchat, aby je poté uvedla do kontextu svého semináře. Za okny padal poetický déšť, ozářený sluncem, a Jana citovala z Psychologie porotcovy práce od Ivana Vyskočila jednotlivá kritéria hodnocení recitátorova výkonu. Na jejich základě pak nechala účastníky rozberat si ve trojicích vše, co během odpoledne vi-

děli a slyšeli. Pak začala společná debata s komentáři k jednotlivým vystoupením, z níž jsem zaznamenala několik vybraných výroků:

děti by dokázaly i více

živý, pravdivý dialog musí vypadat, jako by před vámi vznikl

je etapa, kdy je dítě schopno text pochopit, a další etapa, kdy je schopno jej sdělit

pravidlem je uvést nejprve autora, pak překladatele a nakonec název

cílem přednesu je naučit se citlivě číst, o co autorovi jde

nesmíme se nechat okouzlit roztomilostí dítěte, protože důležité musí zůstat sdělení

u vtipných textů je třeba nadhledu

musí se sám rozhodnout, zda bude do budoucna bavičem nebo recitátorem

dramaturgické zásahy do prózy mohou být šťastné i nešťastné

A na závěr ještě citát z jedné z knih, položených na stoly pod okny:

„Myslím, že hlas přednášečů se skutečně rodí z ticha. Ze soustředěného porozumění, z prožitku ztotožnění. Básník, kterého přednáší, měl by být j e h o, neboť řemeslná četba bez hlubšího vztahu, byť hlasem sebezvučnejším, je hluchá: znějí hlásky slov, prázdně znějí, ale není sdělení a není především atmosféry, zbývá nanejvýš patos. Neboť stejně jako v básni samé i v jejím přednesu jde o obsah sdělení, o atmosféru poezie.“

Vladimír Holan: *Lidský hlas*

Děšť dopršel, nebe se zabarvilo do ruda a první den se chýlil ke konci. Seminář bude pokračovat i dnes a zítra a jistě se jeho účastníci dopídají mnoha dalších věcí, které jsou zajímavé a podnětné. Stavte se!

Petra

VČERA JSME SI VŠIMLI...

PŘÍSAHY REDAKCE, ŽE UZÁVĚRKA BUDE V 1.00

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

JANA TURČANOVÁ

Miluju tě přírodo a slunce. Ale nejraději slápnu do pedálu.

PŘEDSTAVUJÍ SE ...

RECITÁTOŘI
III. KATEGORIE

Markétko, jak se ti recitovalo?

*Dobře, atmosféra byla dobrá.
Nechtěla bys říct ještě druhý text?
Klidně bych si řekla. To by mi nevadilo.*

Jak se ti recitovalo, Robine?

Dobře se mi recitovalo. Jak by se mi tady mohlo špatně recitovat? Je tady strašně krásně.

Jindro, proč sis vybral Krylova?

Já jsem chtěl hlavně zkusit něco jiného. Doteď jsem říkal takové vtipné texty, a teď jsem chtěl zkusit něco jiného.

A jsi spokojený s tím, jak se ti to povedlo?

Docela jo.

Martine, proč sis vybral tenhle text?

Moc se mi líbí. Rád fandím hokej a tohle o něm bylo.

Jak se ti recitovalo, Lukáš?

Bylo to docela dobré.

A ty sám jsi taky tak popletený, jako ta tvá pohádka?

Asi ne.

A proč sis ji vybral?

Protože je taková popletená, srandovní a dobrá.

Co vás doteď zaujalo?

Tomáš Fejtek a jeho Medová léta. Pak Markéta s tou Pohádečkou od Nikla.

Jaké jsou zatím tvoje dojmy ze 3. kategorie?

Je to tady úžasný, všichni jsou výborní a jsou tady zasloužené.

OHLASY Z PUBLIKA

Po první části

Po první části jsem nezažila zatím nějakou „bombu“, ale je to takové poklidné, příjemné.

Po druhé části

Zatím mám pocit, že tu jsou docela kolísavé výkony. Jsou tu zajímavé osobnosti, zajímavé texty, ale přišla mi tato druhá část slabší, než první.

*Myslím si, že druhá část byla slabší, ale docela mě překvapil třeba text **Vlk a beránek** (Jindřich Svoboda). Líbilo se mi, jak tento text uchopil. Tento text jsem slyšela už po několikáté, ale líbilo se mi, jak tento text svou osobností ozvláštnil.*

Po třetí části

*Myslím, že třetí část byla zase o něco lepší, než druhá. Je to ale zase docela individuální. Byly tam zajímavé věci, jako např. o těch indiánech (Vít Malota; F. Carter: **Škola malého stromu - Znáť minulost**), z toho mám velmi silný pocit. Také tam ale byly problematické texty. Celkově ale kategorie nebyla špatná, byla velmi příjemná. Myslím, že z republiky přijely hezké texty.*

ROZBOROVÝ SEMINÁŘ

III. KATEGORIE

Rozborový seminář byl organizován tak, jako v minulých letech. Lektori se dětem věnovali ve třech diskusních kroužcích a děti mohly přecházet z kroužku do kroužku, a získat tak zpětnou vazbu od Ivany Němečkové a Radka Maruška, Jiřiny Lhotské a Vlasty Gregorové, Niny Martínkové a Jaroslava Provazníka. Seminář probíhal v příjemném a konstruktivním duchu. K vystoupením se vyjádřili lektori, ostatní posluchači i sami vystupující.

V diskusních kroužcích se ožývalo především téma výběru textu – v různých souvislostech. Mluvílo se o problematice výběru textu, který je obtížný a mnohvrstevnatý. Týkalo se to například textů J. Preverta, L. Aškenazyho nebo D. Charmse. Recitátoři dobře interpretovali jednu rovinu textu, ale na další roviny zatím nedosáhli a ani nemohli. Text, který si zvolili, pro ně znamenal výzvu, a mají v něm stále co objevovat. Hledání výzvy je na přednesu podle Ivany Němečkové to nejkrásnější.

Druhý problém spojený s dramaturgií byl výběr textu, který je pod úrovní recitátora z hlediska věku nebo dovedností. Lektori často konstatovali, že recitátor byl velmi dobře vybaven (kultivovanost projevu, kontakt s divákem, schopnost vystavět text), ale na textu, který si zvolil, nemohl svoje dovednosti uplatnit.

Lektori se recitátorům poctivě věnovali, oceňovali, nabízeli náměty k přemýšlení i k další práci. Občas jsem přemýšlela o tom, jestli se děti vždy orientují v odborném vyjadřování lektorů. O tom, že se orientují a že je diskuse obohacuje, mě přesvědčil Michal Vinter, který se v jednom diskusním kroužku dozvěděl nové informace o D. Charmsovi a v dalším je nejen reprodukoval, ale tvořivě z nich vycházel.

Recitátoři ze třetí kategorie o semináři řekli:

V semináři se ukázaly hlavně naše chyby a poučení pro příště. Ukázalo se, jak na text pohlíží ti druzí. Přínosné je to hlavně v tom, že se ukáže, že všichni nemají stejný názor. To je určitě veliké obohacení pro každého recitátora i pro celou skupinu. Atmosféra tady byla příjemná. Lektori nás nepeskuji, spíš se snaží říct nám poučení pro příště.

(Vít Malota)

Dozvim se o tom, co můžu zlepšit. Pamatuji si texty ostatních a poslouchám, co oni by mohli zlepšit. A je to příjemné si o těch textech zase popovídat.

(Jindřich Svoboda)

Lektori nám pomohli. Když bychom chtěli na té básničky pokračovat, tak víme jak. Já už mám třeba představu, co bych na svojí básničky změnila. Asi na tom textu budu ještě pracovat, protože mi sedl a hodně se mi líbí. Seminář se mi líbil, protože to tu nebylo napjaté, ale takové domácké.

(Michaela Macháčková)

Markéta

DNES HRAJÍ...

TRAPLE, I.ZŠ, ZÁPADNÍ, PLZEŇ

VČERA JSME SI VŠIMLI...

Soubor se představuje jako drak.

Soubor Traple už funguje skoro jedenáct let. Od členů souboru jsem se dozvěděla, že na zkouškách jejich inscenace **Lakomá Barka** je vždycky pohoda a sranda, pokud nejsou totálně vyčerpaní. V Trutnově nejsou poprvé, takže už věděli, do čeho jdou.

Při tvorbě představení členy souboru bavilo vymýšlet scény, kdy vystupují z rolí postav a hrají sami za sebe. Protože každý člen souboru hraje dvě postavy, zajímalo je taky hledat cestu – mimikou, gestem, hlasem – k rozlišení jednotlivých postav od sebe.

Na svém přestavení si soubor cení osobitého stylu autora předlohy (Jan Werich). Diváci by v představení Lakomá Barka neměli přehlédnout koloucha, čtvrcení pomeranče a práci se zástupnými rekvizitami.

A na co se soubor Traple v Trutnově těší? Na zmrzlinu, do čajovny, na divadla, na to, že se od ostatních něco přiučí.

Markéta

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ ANNA ČERVENÁ, VEDOUcí SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Na představení pracujeme jak kdy. Nejčastěji půl roku, než s ním vystoupíme. Už jsme měli pohádku, na kterém jsme pracovali rok a půl. Většinou na představení pracujeme i mezi jednotlivými výstupy.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěla jednou zrealizovat?

Já bych ráda zpracovala Kocourkov nebo minimuzikál, děti mají vysněnou rockovou operu.

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

My jsme letos poprvé pracovali se zástupnými předměty a to se ze začátku jevílo jako obrovská překážka. Nakonec si k nim cestu našli.

Co Vás vždycky „nakopne“?

Největším přílivem energie je vždycky „když máte za sebou „úspěšné představení“ (a to nejen v soutěžích). Hodně mě nabije také zjištění, že se dětem v souboru líbí a přihlásí se na další rok. Někteří si to doma musí vyloženě vybojovat, protože spousta rodičů si myslí, že jsou důležitější kroužky než je dramaťák.

Jaké bylo Vaše první představení s dětmi?

Před 20 lety jsme hráli s dětmi ve školní družině pro rodiče na vánoční besídce Mrazíka. Tehdy jsem neměla vůbec ponětí o dětském divadle. Doslova jsme si přepsali text ze známé pohádky, vyrobili si kulisy a zkoušeli a hráli. Jednotlivé scény jsme měli namalované na prostěradlech a zavěšené na šňůře na prádlo. Pravda je, že jsme se u toho hodně nasmáli a rodiče ve výsledku také.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Jelikož pracuji ve školní družině a soubor mám vedený jako „kroužek“, potřebovala bych víc času na přípravu. A alespoň kousek uznání a podpory od vedení školy i od rodičů...

Markéty s diktafonem

zátiší s drakem

kontrastu

VČERA RECITOVALI...

Justina Stoklasová

Robin Ferro

Marcela Laurinová

DNES HRAJÍ...

LETY DO OBLAK, ZUŠ JANA ŠTURSÝ NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ

Soubor, jehož název v sobě tají zkratku pro literárně dramatický obor, jsem zastihla krátce po jejich příjezdu do Trutnova. Všichni byli dlouhé cesty unavení a ještě je čekala zkouška na zítřejší představení **Pan Hú**. Přesto mile a ochotně odpovídali na položené otázky:

Co vás ve vašem představení zajímá?

Pan Hú, admirál Pivobřich. A Ryma. Všechny ty hlavní postavy.

Co vás při tvorbě představení bavilo?

Byla sranda. Bylo to od neznámého autora (Hannu Mäkelä), nikdo ho neznal a bylo to zvláštní, zajímavé. Mě taky připadal Pan Hú jako postava hodně zvláštní, odpověděl Míra, představitel Pana Hú.

Co by diváci neměli přehlédnout, až budou zítra vaše představení sledovat?

Jak Pan Hú čaruje.

Na co se v Trutnově nejvíc těšíte?

Na dílny, na výlety, na to, že se naučíme něco nového, na divadlo, až budeme hrát i koukat se.

Markéta

Drak souboru je tíhlový prý proto, že víc hlav víc ví a má větší hlad

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ KATEŘINA SEIDLOVÁ, VEDOUcí SOUBORU**Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?**

Práce na představení se odvíjí v průběhu celého školního roku. Výběr látky ke zpracování do divadelní podoby trvá zhruba měsíc, až dva, kdy si čteme, zkoušíme improvizovat na témata, která nás zajímají. Insce-nace samotná se vytváří dva až tři měsíce. Ale ani po té není hotovo. Nastává fáze obrušování představení do finální podoby, a tyto změny k lepšímu a nové nápady přicházejí po celou dobu, kdy se představením zabýváme.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěli jednou zrealizovat?

S dětským divadelním souborem teprve začínám, a proto bylo na počátku mé práce vysněné představení takové, které nebude "zfušované" a bude bavit děti i diváky. Sen se mi splnil a je čas propadnout snění novému.

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

Myslím, že na cestě k tomuto představení nebyl žádný klacek pod nohama tak velký, aby se nedal překročit, nebo s pomocí druhých odtáhnout na kraj cesty.

Co vás vždycky „nakopne“?

Spolehlivě mě nakopne nadšení a radost dětí, se kterými pracuji. A také rady pro mou práci, protože je třeba se neustále vyvíjet a dívat se na sebe a své představení novými očima.

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Moje první představení uvidíte na Dětské scéně.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru?

Práci vedoucího souboru by ulehčila podpora a tolerance učitelů a vedení základních a středních škol, kteří by chápali, že dítě se rozvíjí nejen tím, že sedí ve školní lavici a kouká do tabule.

A také to, kdyby děti neřešily během zkoušek své osobní vztahy, byly vždy připravené a pozorně vnímaly všechny ostatní a nekoukaly po mobilních telefonech. Ale to by z dětí byly neosobní stroje, a to myslím nikdo z nás nechce.

DNES HRAJÍ...

ZŠ ROUSÍNOV

Se souborem jsem si povídala hned po náročném zkoušení jejich inscenace **Budíci**. Děti ze souboru přímo sršely energií a nadšením pro věc. Odpovědi se na mě sypaly tak, že je diktafon téměř nezvládal zaznamenat.

Na co se v Trutnově nejvíc těšíte?

Na to hraní. Na dílny. Na potlesk. Na volný čas.

Co vás při tvorbě vašeho představení bavilo?

Nápady. A z těch židlí, jak to děláme. Stavět. Mě to baví hrát.

Jaké téma vaše představení přináší?

Poučku. Že ten budík chce budít, ale pak se mu to nelíbí. Asi byl nezralý, že nevěděl, co to buzení obnáší a stejně to chtěl dělat.

Co by diváci neměli ve vašem představení přehlédnout?

Jaký je ten malý modrý budík.

Takhle chválily holky ze souboru své spoluherce: Jak dobře to hraje ten malý budík. A jak si to užívá ten pán.

Aby nepřehlédli, že my jim to chceme zahrát, že to nechceme mít z krku. Chceme, aby to diváci sledovali a mohli se u toho bavit. Aby si diváci všimli, jak mi Jana řve do ucha a jak si držím ucho, řekl na závěr představitel malého budíku.

Markéta

Za povšimnutí na akrobatickém draku Drácat z Rusínova stojí to, že má v žaludku sežranou princeznu.

NA OTÁZKY REDAKCE ODPOVÍDÁ... MICHAELA KYJOVSKÁ, VEDOUcí SOUBORU

Jak dlouho zpravidla pracujete na představení?

Jeden rok.

Máte nějaké vysněné představení, které byste chtěli jednou zrealizovat?

Asi ne.

Co bylo největším „klackem pod nohama“ na cestě k tomuto představení?

Letos to šlo kupodivu hladce.

Co vás vždycky „nakopne“?

Radost dětí z úspěšného vystoupení.

Jaké bylo vaše první představení s dětmi?

Hrubínova „Pohádka o veliké řepě“.

Co by podle vás ulehčilo práci vedoucího souboru? -

Pracuji sama, takže bych potřebovala ještě jednu pomocnou ruku.

VČERA JSME SI VŠIMLI

deště

draka

skladiště nástrojů

SETKÁNÍ S DRAKEM

Možná někteří čtenáři poznali ve včerejším čísle Deníku DS část fotografie tzv. brněnského draka. Jakou má souvislost s Trutnovem?

Možností je dokonce několik. Část pověstí o trutnovsko-brněnském drakovi má jistou historickou opodstatněnost, část ne. Ta nejznámější praví, že když bylo zakládáno nové město, objevili stavitelé v roce 1006 při lámání kamene ve skále draka. Zbavili se ho originálním způsobem. Naskládali kolem něj kruh ze dřeva, zapálili ho a drak zahynul, protože se udusil kouřem. Draka pak vycpali a pečlivě uložili na příkaz majitele panství – rytíře Truta a nebo Albrechta z Trautenberka – ve věži trutnovského hradu. Ani jeden z možných zakladatelů města není však historicky doložen.

Přemyslovský kníže Oldřich (vládl v letech 1012 - 1033 a 1034), pak povolil Trutovi (či Albrechtovi) umístit obraz draka do městského znaku. A jen tak pro úplnost – první historicky doložená zmínka o osadě Trutnov je z roku 1260.

Ale pojďme dále. Vycpaný drak byl pečlivě střežen na trutnovském hradě. U příležitosti zemského sněmu v roce 1024 daroval kníže Oldřich trutnovského draka městu Brnu, kde jej konšelé zavěsili v průjezdu radnice. (Na tomto sněmu Oldřich svěřil správu Moravy, osvobozené nedávno od vpádu Poláků synovi Břetislavovi.)

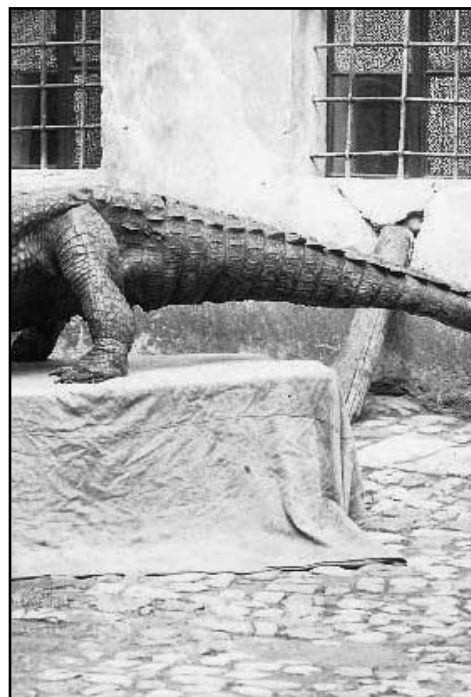
Další varianta pověstí říká, že trutnovský drak byl převezen do Brna mnohem později, u příležitosti návštěvy arciknížete Matyáše v Brně (Matyáš, mladší bratr Rudolfa II., který zatím ještě vládl Čechám a Moravě) v roce 1608.

Proč se drak stěhoval z Trutnova do Brna? Možná tu bude nějaká souvislost – kraj kolem Úpy patřil svého času moravskému rodu Švábeniců – a to je historicky doloženo.

F.J. Peckovský v Poselkyni příběhů českých udává, že drak umístěný v Brně se až nápadně podobá krokodýlu.

Ať už je trutnovský drak převezený do Brna krokodýlem nebo ne, musel být v Brně už dříve než v roce 1608. V knize počtů města Brna jsou totiž doloženy účty za malování a restaurování draka v letech 1568, 1578, 1579. Zaujalo vás to? Chcete dál bádát o trutnovském draku a o věrohodnosti zpráv o něm?

Začněte třeba na: www.encyklopedie.brna.cz a www.trutnov.cz.

A co na to vy, pane Draku?

Kecy a plky. Kdo si to má pamatovat? Jak mi tenkrát místní házeli to kamení na hlavu, zapomněl jsem i já své vlastní předky, natož to, kam jdu a proč.

Iva

DNEŠNÍ PROGRAM - SOBOTA 13.6.

8.00 - 8.45	dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie
9.00 - 12.00	vystoupení recitátorů IV. kategorie – aula České lesnické akademie
9.00 - 13.30	semináře A, B, C, D pro dospělé
10.00 - 11.45	1. blok vystoupení souborů – představení pro veřejnost
13.30 - 15.00	beseda lektorského sboru s recitátory IV. kat. a jejich doprovodem
	dílny pro recitátory II. a III. kategorie
	diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a III. kat. + seminář E
15.30 - 15.45	zahájení přehlídky souborů – kino Vesmír
15.45 - 17.20	1. blok vystoupení souborů
	Lakomá Barka , Traple, 1. ZŠ Plzeň
	Pan Hů , Lety do oblak, ZUŠ Jana Štursy, Nové Město na Moravě
	Budící , ZŠ Rousínov
17.30 - 18.30	diskusní kluby seminaristů + seminář E
19.30 - 21.30	večerní program pro recitátory
20.00 - 21.30	seminář k inscenacím 1. bloku

SOUTĚŽ

Kde to je?

Tento mozaikovitý letopočet potkávají účastníci DS 2009 každý den i několikrát. Svá odhalená místa vzhazují do redakčních schránek.

BLAŽKOVÁ - DÍL 2. - SMAŽKA

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY- ČÍSLO 1.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Markéta Nečasová, Petra Rychecká, Jonáš Konývka, Michal Drtina (foto), Pavel Kocych (sazba, ilustrace, grafická úprava) a Matěj. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka – 13. 6. 2009 ve 2.30! Vychází 13.6. 2009 v 10.30. Náklad – 375 ks.